

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

EZEL TOSUN – TÜRKİYE

(Başvuru no. 33379/02)

KARAR

STRAZBURG

10 Ocak 2006

Bu karar AIHS'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen şartlarda kesinlik kazanacaktır. Ancak, şekle ilişkin değişiklik yapılabilir.

Ezel Tosun – Türkiye davasında,

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Daire),

Başkan J.-P. COSTA,
Yargıçlar A.B. BAKA,
R. TÜRMEŒ,
K. JUNGWIERT,
M. UGREKHELIDZE,
A. MULARONI,
E. FURA-SANDSTRÖM,

Bölüm Sekreter Yardımcısı S. NAISMITH'in katılımı ile kapalı oturumda 6 Aralık 2005 tarihinde toplanmış ve anılan tarihte izleyen kararı vermiştir:

USUL

1.Dava, Ezel Tosun ("başvuran") isimli Türk vatandaşının, 22 Temmuz 2002 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Hürriyetlerin Korunması Sözleşmesi'nin ("Sözleşme") 34. maddesine dayanarak Türkiye Cumhuriyeti aleyhine AIHM'ye yaptığı başvurudan (no. 33379/02) kaynaklanmaktadır.

2.Başvuran, Bursa Barosu'na bağlı Tüfek, Ahmetođlu ve Ünal isimli avukatlar tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet") AIHM'deki yargılama için bir Ajan tayin etmemiştir.

3.7 Ekim 2004 tarihinde, AIHM, başvuruyu kısmen kabuledilmez ilan etmiş ve işlemlerin uzunluğuna ve başvuranın mallarından faydalanma hakkına ilişkin şikayetleri bildirmeye karar vermiştir. AIHS'nin 29 § 3. maddesini uygulayarak, başvurunun kabuledilebilirliği ve esaslarını aynı anda ele alıp bir karara varmaya karar vermiştir.

OLAYLAR

4.Başvuran Ankara'da ikamet etmektedir.

5.1973 yılında, yetkililer, Mudanya'da bir kadastro planı yapmışlar ve yerel planları düzenlemişlerdir. Bu değişikliğin ardından, başvurana ait 25 arsa, 23 diğer kişi adına tapulanmıştır. Haziran 1973'te, başvuran, bu karara itiraz etmiş ve bu kararın iptali için Tapulama Komisyonu'na başvurmuştur. Ancak, 26 Mayıs 1974 tarihinde, Komisyon başvuranın talebini reddetmiştir.

6.20 Haziran 1974 tarihinde, başvuran, 23 davalı aleyhine Mudanya Tapulama Mahkemesi'nde dava açmıştır. İhtilaf konusu olan arsanın değişiklik yapılmadan önce kendisine ait olduğunu iddia etmiş ve Tapu Sicili'ndeki kayıtların düzeltilmesini talep etmiştir.

7. 1982 yılında, dava Mudanya Kadastro Mahkemesi'ne nakledilmiştir.

8.14 Mayıs 2002 tarihinde, Mudanya Kadastro Mahkemesi başvuranın iddialarını reddetmiştir.

9.25 Mart 2004 tarihinde, Yargıtay, Mudanya Kadastro Mahkemesi'nin kararını bozmuştur.

10.İşlemler halen Mudanya Kadastro Mahkemesi'nde devam etmektedir.

HUKUK

1.AİHS'NİN 6 § 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

11.Başvuran, işlemlerin süresinin AİHS'nin 6 § 1. maddesindeki "makul süre" şartıyla uyumlu olmadığını ileri sürerek şikayetçi olmuştur. Bu maddenin ilgili bölümlerine göre:

"Herkes, gerek medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili nizalar, ... konusunda karar verecek olan, ... bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, ... görülmesini istemek hakkına sahiptir."

12.Hükümet, davanın karmaşık olduğunu belirtmiştir.

13. Ele alınacak süre, başvuranın Mudanya Tapulama Mahkemesi'nde dava açtığı tarih olan 20 Haziran 1974'te başlamıştır. İşlemler halen Mudanya Kadastro Mahkemesi'nde devam etmektedir. Dolayısıyla, 31 yıldan fazla bir süreden beri devam etmektedir.

14.AİHM'nin yargı yetkisi, *ratione temporis*, Türkiye'nin bireysel başvuru hakkını tanıdığını Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na bildirdiği tarih olan 28 Ocak 1987'den sonra geçen 18 yılı dikkate almasına izin vermektedir. Yine de, bu tarihte işlemlerin durumunu dikkate almak zorundadır (bkz. *Şahiner – Türkiye*, no. 29279/95, § 21, AİHM 2001 IX). Bu önemli tarihte, işlemler halihazırda 12 yıldan fazla sürmüştü.

A.Kabuledilebilirlik

15.Hükümet ilk olarak, başvurunun, *ratione temporis* olarak AİHM'nin yargı yetkisi dışında olduğunu ileri sürmüştür.

16.AİHM, bu tür bir itirazı, *Şahiner* kararında (yukarıda anılan, § 21) reddettiğini not eder. Bu karardan sapmayı gerektirecek hiçbir özel durum görmemiştir. Buna göre, AİHM, Hükümet'in sözkonusu itirazını reddeder.

17.Hükümet, AİHM'den, AİHS'nin 35 § 1. maddesi kapsamında iç hukuk yollarını tüketilmediğinden başvuruyu reddetmesini talep etmiştir. Başvuranın, AİHM'ye yaptığı başvurusundan önce yerel makamlara şikayetlerini bildirmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Yerel işlemlerin hiçbir safhasında başvuranın bu işlemlerin uzunluğunu sorgulamadığını belirtmiştir.

18.AİHM, iç hukuk yollarının tüketilmesi yükümlülüğünün, bir başvuranın yalnızca, sözkonusu duruma çare bulmayı ve meydana geldiği iddia edilen zararları tazmin etmeyi muktedir olan etkili ve yeterli hukuk yollarından normal olarak faydalanmasını gerektirdiğini tekrarlar (bkz. *Karassev – Finlandiya* (karar), no. 31414/96, AİHM 1999-II.)

19.AİHM, Türk yasal sisteminin, işlemleri hızlandırmak için herhangi bir hukuk yolu sunmadığını gözlemler. Aynı şekilde, işlemlerdeki gecikmeler için herhangi bir tazminat da sunmamaktadır. Buna göre, AİHM, başvuranın AİHS'nin 35 § 1. maddesinin maksadı açısından faydalanması gereken hiçbir uygun ve etkili hukuk yolu olmadığı sonucuna

varmıştır (bkz. *Hartman – Çek Cumhuriyeti*, no. 53341/99, § 69, 3 Aralık 2003). Dolayısıyla, Hükümet'in itirazını reddeder.

20.AİHM, ayrıca bu şikayetin AİHS'nin 35 § 3. maddesi kapsamında temelsiz olmadığı kanısındadır. Ayrıca, başka herhangi bir gerekçeden dolayı kabuledilmez olmadığını da not eder. Dolayısıyla, kabuledilebilir ilan edilmesi gereklidir.

B.Esaslar

21.AİHM, işlemlerin uzunluğunun makuliyetinin, davanın koşulları ışığında ve şu ölçütlere atıfta bulunarak değerlendirilmesi gerektiğini tekrarlar: davanın karmaşıklığı, başvuranın ve ilgili mercilerin tutumu ve ihtilafta başvuranın karşı karşıya olduğu riskler (bkz., diğerlerinin yanı sıra, *Frydlender – Fransa* [BD], no. 30979/96, § 43 AİHM 2000-VII).

22.AİHM, bu başvurudakine benzer konular ortaya koyan davalarda AİHS'nin 6 § 1. maddesinin ihlal edildiğini sıklıkla tespit etmiştir (bkz. örneğin yukarıda anılan *Frydlender – Fransa*).

23.Bu davada, işlemler, ulusal mahkemelerde 1974 yılından beri, yani otuz bir yıldan beri devam etmektedir. Bu süre içinde, yerel mahkemeler yalnızca iki karar vermiştir. Kendisine sunulan tüm belgeleri inceleyerek, AİHM Hükümet'in, kendisini bu davada farklı bir sonuca varmaya ikna edebilecek hiçbir kanıt veya argüman ortaya koymadığı kanısına varmıştır. Konuya ilişkin içtihadını dikkate alarak, AİHM, bu davada işlemlerin uzunluğunun aşırı olduğu ve "makul süre" şartını karşılamadığı kanısına varmıştır.

24.Dolayısıyla, 6 § 1. madde ihlal edilmiştir.

II.AİHS'NİN 1. NO'LU PROTOKOLÜ'NÜN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

25.Başvuran ayrıca, işlemlerin uzunluğunun, 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesinin teminat altına aldığı, mülkiyet hakkından faydalanma hakkını ihlal ettiğini ileri sürerek şikayetçi olmuştur.

26.Hükümet, başvuranın şikayeti ile bağlantılı olarak bir mağdur statüsü olmadığını öne sürmüştür.

27.AİHM, bu şikayetin, yukarıda incelenen şikayetle yakından bağlantılı olduğunu ve dolayısıyla kabuledilebilir ilan edilmesi gerektiğini not eder.

28.Ancak, 6 § 1. madde ihlali tespitine ilişkin olarak (bkz. 24. paragraf), AİHM bu şikayetin esaslarını ayrıca incelemenin gerekli olmadığı kanısındadır (bkz. *Zanghi –İtalya*, 19 Şubat 1991, Seri A no, 194-C, s. 47, § 23).

III.AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

29.AİHS'nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A.Tazminat

30.Başvuran, 15.000 Dolar (12.820 Euro) maddi, 10.000 Dolar (8.545 Euro)manevi tazminat talep etmiştir.

31.Hükümet bu taleplere itiraz etmiştir.

32.AİHM, tespit edilen ihlalle iddia edilen maddi zarar arasında herhangi bir sebep sonuç bağı tespit etmemiştir; dolayısıyla bu iddiayı reddeder. Ancak, başvuranın, işlemlerin uzunluğu sebebiyle, yalnızca bir ihlal tespiti ile tazmin edilemeyecek olan, sıkıntı ve hayal kırıklığı gibi manevi zarara uğramış olması gerektiğini kabul etmektedir. Davanın koşullarını ve içtihadını dikkate alarak AİHM, manevi tazminat için talep edilen toplam miktarın – 8.545 Euro – ödenmesine karar vermiştir.

B.Mahkeme masrafları

33.Başvuran, ayrıca, avukatlarının ücretleri için 15.000 Dolar (12.820 Euro) ve AİHM’deki masraflar için 300 Dolar (256 Euro) talep etmiştir.

34.Hükümet bu taleplere itiraz etmiştir.

35. AİHM’nin içtihadına göre, bir başvuran, mahkeme masrafları gerçekten ve gerektiği için yapılmış ve miktarı açısından makul olduğu sürece masraflarının ödenmesine hak kazanır. Bu davada, elindeki bilgileri ve yukarıdaki ölçütleri dikkate alarak, AİHM, bu başlık altında 1.000 Euro ödenmesinin makul olduğu kanısına varmıştır.

C.Gecikme faizi

36. AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası’nın kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermiştir.

YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE

1.Başvurunun kalan kısmının kabulüne;

2.AİHS’nin 6 § 1. maddesinin ihlal edildiğine;

3.1 no’lu Protokol’ün 1. maddesi kapsamında başka bir hususun ortaya çıkmadığına;

4.(a)sorumlu Devlet’in başvurana AİHS’nin 44 § 2. maddesi uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, 8.545 Euro (sekiz bin beş yüz kırk beş Euro) manevi tazminat, mahkeme masrafları için 1.000 Euro (bin Euro) ve uygulanabilecek her türlü vergiyi ödeme gününde geçerli olan kur üzerinden Yeni Türk Lirası olarak ödemesine;

(b) yukarıda anılan üç aylık sürenin aşılmasından ödeme gününe kadar geçen süre için Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın gecikme faizi olarak uygulanmasına;

5. Başvuranın adil tazmin talebinin kalan kısmının reddine

KARAR VERMİŞTİR.

İngilizce hazırlanmış, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2. ve 3. maddeleri uyarınca 10 Ocak 2006 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

S. NAISMITH
Bölüm Sekreter Yardımcısı

J.-P. COSTA
Başkan